

Lausunto Rakentamisen materiaalitehokkuuden edistämishjelmasta

Tämän ohjelman painopiste materiaalitehokkuuden osalta on toiminnalla, jolla ehkäistään materiaalihävikkiä ja vähennetään syntyvän jätteen määrää. Materiaalitehokkuus painottuu pitkälti uuden jätelain 70 % kierrätysastetavoitteeseen ja jätehierarkian korkeampien tasojen saavuttamiseen, sekä jätehuollon tiedonsaannin tehostamiseen. Rakentamisvaiheen materiaalitehokkuus huomioidaan suunnittelemaan muuntojoustavampia tiloja (minimoimalla turhaa purkamista ja jätettä) ja näin pidentämällä rakennusten käyttöikä ja helpottamalla uudisrakennuksissa kierrätysmateriaalien käyttöä. Nämä painopistevalinnat ovat hyviä, mutta samalla tarkoittavat sitä, että tänään materiaalitehokkaaksi valmistetun tuotteen suurimmat edut tulevat esiin vasta kun tuote on vuosien päästä elinkaarensa päässä. Materiaalitehokkuuden teeman alle tulisi kattavammin ottaa tuotteen elinkaaren alun vaiheita, tuotannossa tarvittavien materiaali- ja energiaressurssien määrät (mm. kierrätetyn materiaalin sisältö), jotta sen tuomat hyödyt realisoituisivat nopeammin.

Rakennusjätteet ja materiaalitehokkuus:

Rakennusjätteitä vastaanottavat laitokset antavat tällä hetkellä yksityiskohtaista tietoa rakennusliikkeille työmaalta vastaanottamastaan jätteistä, määrästä ja kierrätysprosentista. Myös jätteiden käsittelystä (jätevirran koko ketju) on saatavilla kattavaa tietoa. Jos rakennusliikkeillä olisi velvollisuus raportoida syntyvät jätemäärät esim. tilastokeskukselle rakennuksen valmistumisen/käyttöönoton yhteydessä, saataisiin nopeasti kasaan luotettavampaa tietoa syntyvien jätteiden määrästä. Osa rakennuttajista edellyttää jo tällaista toimintatapaa omassa laatujärjestelmässään.

Jätehuoltokustannusten nostamisen sijaan parempana vaihtoehtona pidetään rahallista hyötyä esimerkiksi kierrätysmenettelystä. Tällöin minimoidaan riski jätteiden piilottamiseen esim. maaperään jätemäärien pienentelemiseksi tai kaatopaikkamaksujen välttämiseksi. Lisäksi hallittua jätteiden käyttöä maanrakennusaineena tulee helpottaa vähentämällä byrokraattisia rasitteita jätteitä hyödyntävältä taholta jätteitä käsittelevälle taholle.

Kierrätys:

Kierrätysmateriaaleista tehtyjä rakennusmateriaaleja on jo nyt saatavilla markkinoilla ja osa niistä on kustannuksiltaan täysin tavanomaista ratkaisua vastaavia. Kuitenkin kierrätysmateriaaleista tehtyjen tuotteiden kysyntää rakennusalalla ei ohjaa juuri muut asiat kuin ympäristösertifikaatin tavoittelemisen, jos sekään.

Ympäristöministeriön raportissa Rakennusmateriaalien ympäristövaikutukset johtopäätöksissä todettiin, että ohjauksen avulla tulisi vaatia elinkaariarviointien teettämistä rakennushankkeissa. Tämä lisäisi tietoisuutta materiaalien valintojen vaikutuksista sekä todennäköisesti lisäisi kierrätysmateriaaleista tehtyjen tuotteiden kysyntää.

Ehdotettu sähköinen tietokanta eri-ikäisten rakennusten materiaalien ominaisuuksista, haitallisuudesta ja kierrätettävyydestä vaatii jatkuvaa päivittämistä ja jää ehkä vain pienen ”piirin” käyttöön. Vaatimalla rakennusmateriaalien tuotetietojen säilyttämistä rakennuksen huoltokirjassa tms. talokirjassa voisi olla vaihtoehtoinen tapa siirtää samaa tietoa juuri kyseisestä kohteesta huoltotoimia varten, mutta vähemmällä valtion resursseilla.

Materiaalitehokkuuden osaamisen lisääminen koulutuksien avulla on pitkä tie. Tällä hetkellä hankinnoista sekä kierrätyksen toteuttamisesta työmaalla vastaavien tahojen asennemuutos tuskin tapahtuu koulutuksien avulla vaan tarvitaan konkreettisempia ajureita.